

॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ पेशलान्तरम्यात् ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥ यतैर्धर्मानुष्ठानं प्रतिजानीतेऽथवेति ॥ १२ ॥ १३ ॥ आत्मारामः योगेनात्मन्येवरममाणः प्रसन्नात्माशुद्धसत्त्वः केनचिन्मिन्नेनसंविदंसंवा
दमकुर्वाणः कृत्याभावात् ॥ १५ ॥ चतुर्विधात् जंगमस्य जरायुजां हजस्वेदजमेदेनैविध्यत् स्वधर्मस्थाः प्राणश्रुतं द्रियपोषकाश्च प्रजाः प्रतिसमइत्यन्वयः ॥ १६ ॥ १७ ॥ केनचिन्मार्गेण ॥ १८ ॥ एवंयत्याश्र
मधर्मानुक्ताऽत्याश्रमधर्ममाह ऋजुरिति कामक्रोधादिशून्यः प्रणिहितोतुर्मुखः त्रस्यतीति त्रसं त्रयादिधर्मकं लिङ्गशरीरं मरणकाले त्रैवतिष्ठतीति स्थावरस्थूलशरीरतयोर्वर्जकः स्थूलसूक्ष्मशरीराभिमानशून्यइ

जुङ्गानोभिंयथाकालमुभौकालावुपस्पृशन् ॥ कृशः परिमिताहारश्चर्मचीरजटाधरः ॥ ५ ॥ शीतवातातपसहः क्षुत्पिपासाश्रमक्षमः ॥ तपसाविधिदृष्टेनशरीर
मुपशोषयन् ॥ ६ ॥ मनः कर्णसुखानित्यं शृण्वन्नुच्चावचागिरः ॥ मुदितानामरण्येषु वसतां नृगपक्षिणां ॥ ७ ॥ आजिघ्रन्येशलानगंधानुच्छानां वृक्षवीरुधां ॥
नानारूपान्वनेपश्यन् रमणीयान्वनौकसः ॥ ८ ॥ वानप्रस्थजनस्यापि दर्शनं कुलवासिनां ॥ नाप्रियाण्याचरिष्यामि किंपुत्रांमवासिनां ॥ ९ ॥ एकांतशीलीविन्दु
शन्यक्षापक्वेनवर्तयन् ॥ पितृन्देवांश्च वन्येनवाग्भिरद्भिश्च तर्पयन् ॥ १० ॥ एवमारण्यशाखाणामुग्रमुग्रतरं विधिं ॥ सेवमानः प्रतीक्षिष्ये देहस्यास्य समापनं ॥
॥ ११ ॥ अथैवैकोहमेकहमेकस्मिन्वनस्पतौ ॥ चरन्भैक्ष्यं मुनिर्मुडः क्षपयिष्ये कलेवरं ॥ १२ ॥ पांसुभिः समभिच्छन्नः शून्यागारप्रतिश्रयः ॥ वृक्षमूलनिके
तोवात्यक्तसर्वप्रियाप्रियः ॥ १३ ॥ नशोचन्नप्रहृष्यंश्चतुर्त्यनिंदात्मसंस्तुतिः ॥ निराशीर्निर्ममोभूत्वानिर्द्वंद्वो निष्परिग्रहः ॥ १४ ॥ आत्मारामः प्रसन्नात्माजडां
धवधिराकृतिः ॥ अकुर्वाणः परैः कांचित्संविदं जातु कैरपि ॥ १५ ॥ जंगमाजंगमान्सर्वानि विहिंसंश्चतुर्विधान् ॥ प्रजाः सर्वाः स्वधर्मस्थाः समः प्राणभृतः प्रति ॥
॥ १६ ॥ नचाप्यवहसं कंचिन्नकुर्वन्नुकुटीः क्वचित् ॥ प्रसन्नवदनो नित्यं सर्वैर्द्रियसु संयतः ॥ १७ ॥ अपृच्छन्कस्यचिन्मार्गं प्रव्रजन्नेव केनचित् ॥ नदेशं नदि
शं कांचिद्रुतुमिच्छन् विशेषतः ॥ १८ ॥ गमनेनिरपेक्षश्च पश्चादवनवलोकयन् ॥ ऋजुः प्रणिहितो गच्छंस्वसंस्थावरवर्जकः ॥ १९ ॥ स्वभावस्तु प्रयात्यग्रे प्रभव
त्यशनान्यपि ॥ द्वंद्वानि च विरुद्धानि तानि सर्वाण्यपि चितयन् ॥ २० ॥ अल्पं वा स्वादुवाभोज्यं पूर्वालाभेन जातु चित् ॥ अन्येष्वपि चरैरह्वाभमलाभे समपूरयन् ॥ २१ ॥

त्यर्थः ॥ १९ ॥ एवंरूपस्य कथं देहयात्रा निर्बाह इत्याशंक्याह स्वभाव इति स्वभावः देहादीनां पूर्वसंस्कारः कठवेष्टनवत् आरब्धकर्मोपस्थापितदेह निर्बाहार्थमयेव्रजति पुरस्कृतो भवति नन्वेवं सुषुप्तावपियात्रा
स्यादित्याशंक्याह प्रभवं त्यशनान्यपीति यथाप्रसुप्तः शिशुस्तनं पिबति संस्कारदाढ्यात् एवं देहद्वयाभिमानहीनो ह्यपि भोजनादिकं करिष्यामीत्यर्थः द्वंद्वादिषु यानि विरुद्धान्यपमानात्मनो ज्यादीनि तान्यपि चित
यन् ॥ २० ॥ पूर्वालाभेन पूर्वस्मिन् गृहेऽलाभेन हेतुना जातु कदाचित् अन्येष्वपि गृहेषु लाभं लब्धमनं चरन् भक्षयन् ॥ २१ ॥